

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
DLA MIASTA MŁAWA NA ROK 2022

Spis treści

Wstęp.....	2
ZAŻYWANIE ALKOHOLU I ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH- ZARYS PROBLEMU.....	5
Podstawy prawne Programu.....	7
DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA MŁAWA.....	10
Skala zjawiska na terenie Miasta Mława	10
Uzależnienia od alkoholu i narkotyków w opinii społeczności lokalnej	33
Zasoby lokalne umożliwiające profilaktykę uzależnień	35
CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI I REALIZATORZY PROGRAMU.....	36
Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	36
Realizacja i monitoring Programu.....	44
Miejska Komisja Problemów Alkoholowych	44
Zadania MKRPA.....	44
Zasady wynagradzania członków MKRPA	45
Zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	46

Wstęp

Według raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)¹ uwzględniającego 52 kraje świata, na mieszkańca Unii Europejskiej przypada średnio 11,3 litra czystego alkoholu. Przynajmniej raz w miesiącu upija się 30% dorosłych. W krajach OECD od alkoholu uzależnionych jest 3,7% populacji – ok. 50 mln ludzi.

Jeżeli chodzi o Polskę, to według analiz OECD na jednego Polaka rocznie przypada średnio 11,7 litra czystego alkoholu. To odpowiada mniej więcej 2,4 butelki wina lub 4,5 litra piwa tygodniowo na osobę w wieku 15 lat i więcej. Co najmniej raz w miesiącu upija się 35 proc. dorosłych - oznacza to, że na jedną "okazję" wypijamy ponad 80 proc. butelki wina lub 1,5 litra piwa. W rozróżnieniu na płeć - mężczyźni w naszym kraju spożywają 18,4 litra czystego alkoholu na mieszkańca rocznie, w przypadku kobiet jest to 5,6 litra. Co ciekawe, kobiety o 62 proc. częściej upijają się (w miesiącu), jeśli mają wyższe wykształcenie. Jeżeli zaś chodzi o młodzież, 17 proc. chłopców i 21 proc. dziewcząt w wieku 15 lat co najmniej dwa razy w życiu piło alkohol. Autorzy raportu podkreślają, że dzieci, które nigdy nie były pijane, mają o 42 proc. większe szanse na dobre wyniki w szkole.

Zażywanie substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież szkolną zbadano także wiosną 2019 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD). Audytoryjne badania ankietowe zrealizowano na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (wiek: 15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (wiek: 17-18 lat) naszego kraju. Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży. Jak wynika z raportu, napoje alkoholowe są w naszym kraju najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80,0% uczniów z młodszej grupy i 92,8% uczniów z starszej grupy. Picie napojów alkoholowych jest na tyle rozpowszechnione, że w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% piętnasto/ szesnastolatków i 76,1% siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród całej młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Wysoki odsetek badanych przyznaje się do przekraczania progu nietrzeźwości. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem, chociaż

¹ Jak piją Polacy? Jak wypadamy na tle świata? Raport OECD o spożyciu alkoholu, Monika Mikołajska, 20.05.2021r., <https://www.medonet.pl/narodowy-test-zdrowia-polakow/zyj-zdrowiej,picie-alkoholu-jakwypadaja-polacy--nowy-raport-oecd,artykul,90827573.html> (data dostępu: 10.11.2021).

raz upiło się 11,3% uczniów z młodszej kohorty i 18,8% ze starszej grupy wiekowej. W czasie całego życia ani razu nie upiło się tylko 66,7% uczniów młodszych i 43,4% uczniów starszych².

Ponadto, jak wynika z najnowszego sondażu przeprowadzonego w czerwcu 2021 roku przez Centrum Badawczo-Rozwojowe BioStat® 22,9% Polaków deklaruje, że ograniczyło lub całkowicie zrezygnowało ze spożywania alkoholu podczas pandemii COVID-19. Równocześnie jednak do picia alkoholu w większych ilościach przyznaje się 10,9% uczestników sondażu. Zmian w zachowaniu dotyczącym picia alkoholu nie zauważyło 48,6% respondentów, natomiast 17,6% nie pije wcale³.

Współczesna wiedza o problematyce alkoholu, czy narkotyków nakazuje widzenie w nich zagrożenia o charakterze globalnym, które jednakże manifestuje się głównie na poziomie krajowym i lokalnym i właśnie w strukturach krajowych i regionalnych upatruje się coraz powszechniej skutecznych form reakcji na problem uzależnienia od substancji psychoaktywnych.

Przygotowany Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok, określa lokalną strategię w zakresie zarówno profilaktyki, jak i redukcji szkód zdrowotnych i społecznych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej. Program opracowano zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia (NPZ), który jest podstawowym dokumentem polityki zdrowia publicznego wyznaczającym cel strategiczny i cele operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz zwiększenia liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenia społecznych nierówności w tym zakresie. Zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom zawarte są w celu operacyjnym Nr 2 NPZ: „Profilaktyka uzależnień”. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 wskazuje kilka obszarów aktywności samorządów lokalnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Są to przede wszystkim zadania związane z edukacją i promocją zdrowia, profilaktyką, ale także wspieraniem leczenia, redukcją szkód zdrowotnych oraz rehabilitacją, reintegracją społeczną i zawodową osób uzależnionych. Wszystkie te działania ujęto w niniejszym dokumencie.

² J. Sierosławski, *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną. Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 roku*, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2020.

³ https://www.biostat.com.pl/zwyczajne_prozdrowotne_polakow_podczas_covid_19.php (data dostępu: 10.11.2021).

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława jest kontynuacją zadań realizowanych w roku ubiegłym. Stanowi spis działań będących jednocześnie zadaniami własnymi gminy w obszarze zagadnień społecznych określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii. Określa plan działań w zakresie profilaktyki, promocji zdrowia oraz minimalizacji szkód związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych oraz rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem, a także często skorelowaną z nim przemocą w rodzinach. Warto podkreślić, iż uzależnienie od alkoholu czy narkotyków jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych.

I. ZAŻYWANIE ALKOHOLU I ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH- ZARYS PROBLEMU

Uzależnienia towarzyszą człowiekowi od dawna. W dzisiejszym świecie każdy człowiek w mniejszym, lub też w większym stopniu miał styczność z osobami uzależnionymi od alkoholu czy też innego rodzaju substancji psychoaktywnych. Obecnie, jest to niezmiernie istotny problem społeczny, przynoszący niewymierne szkody. Potrzebę przeciwdziałania temu zjawisku oraz pomocy terapeutycznej osobom uzależnionym podnosi się już od wielu lat.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to *psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki) charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących odstawieniu substancji.*

Ogólne rozważania odnoszące się do etiologii alkoholizmu i narkomanii ujmowane są w kategoriach:

- a) makrospołecznych- podłoże stanowią zmiany w życiu społecznym;
- b) mikrospołecznych- uwarunkowania biologiczne, psychiczne i społeczne poszczególnych jednostek w kontekście uzależnień.

Szkody spowodowane przez alkoholizm czy narkomanię można określić w trzech głównych wymiarach:

- a) indywidualnym - oddziaływanie negatywne na zdrowie psychiczne i fizyczne osób pijących;
- b) społecznym - negatywne oddziaływanie na zdrowie psychiczne i fizyczne członków rodziny, przemoc w rodzinie, zakłócenia bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, ubóstwo, bezrobocie itp.;
- c) ekonomicznym - koszty leczenia, wypadków drogowych, zaangażowania wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, lecznictwa odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy itp.

Alkoholizm jest chorobą spowodowaną nadużywaniem napojów alkoholowych, natomiast narkomania, to uzależnienie od środków psychoaktywnych takich jak narkotyki,

dopalacze. Z uzależnieniami tymi wiążą się zarówno konsekwencje zdrowotne dla uzależnionej osoby, jak również stanowią one problem socjalny i przyczyniają się do występowania zjawisk patologii społecznych. Alkoholizm czy narkomania są ściśle powiązane z występowaniem przestępczości, wypadkami w pracy, wypadkami drogowymi. Nadużywanie alkoholu i/lub narkotyków przez któregoś z rodziców osłabia więzi rodzinne i skutkuje występowaniem dysfunkcji w pełnieniu ról rodzicielskich, a także często jest przyczyną stosowania przemocy domowej.

Uzależnienie nie jest jednak jedynym problemem, jakie może spowodować używanie substancji psychoaktywnych. To również szereg problemów psychicznych i fizycznych, społecznych i gospodarczych. Dlatego istotne jest, aby odpowiednio szybko reagować na zjawiska oceniane, jako szkodliwe i niepożądane, a spowodowane używaniem np. alkoholu lub narkotyków. Jednym z wielu działań służących ochronie zdrowia, zmierzającym do zapobiegania problemom związanym z używaniem substancji psychoaktywnych jeszcze zanim te wystąpią, jest profilaktyka. Aby jednak ta przyniosła pożądane rezultaty, musi być prowadzona przede wszystkim w oparciu o programy i działania o potwierdzonej naukowo skuteczności.

Termin profilaktyka uzależnień oznacza świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne mające na celu ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanym zanim one wystąpią. Profilaktyka uzależnień polega na:

- a) eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych,
- b) lub ich osłabianiu/kompensowaniu poprzez wzmacnianie czynników chroniących.

Czynniki ryzyka to wszystkie elementy (warunki środowiska, sytuacje, cechy i zmienne indywidualne) zwiększające ryzyko wystąpienia zachowań problemowych (stanowiących zagrożenie dla prawidłowego rozwoju lub funkcjonowania społecznego) i związanych z nimi szkód. Przez „czynniki chroniące” należy rozumieć: wszystkie elementy osłabiające oddziaływanie czynników ryzyka, zwiększające „odporność” jednostki a więc zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienia zachowań problemowych⁴. Wiedza na temat czynników ryzyka i czynników chroniących stanowi podstawę do opracowywania (i ewaluacji) skutecznych programów i strategii profilaktycznych.

⁴ http://www.parpa.pl/download/slownik_terminow.pdf (data dostępu: 10.11.2021).

Samorząd lokalny dysponując największą wiedzą o problemach swoich społeczności, może przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze adekwatne do problemów. Konsekwencje i szkody związane z używaniem środków odurzających usytuowane są w społecznościach lokalnych, mają swoją specyfikę wyznaczoną przez środowisko lokalne, lokalne problemy i zasoby, tu mogą być rozpoznane i tu powinny być rozwiązywane. Gmina, na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, stała się podmiotem właściwym do tego, aby zmierzyć się z problemami alkoholowymi występującymi w jej społeczności i podejmować zorganizowane, samodzielne działania dla lepszego radzenia sobie z nimi.

1. 1. Podstawy prawne Programu

Podstawowym aktem prawnym regulującym kwestie związane z uzależnieniem od alkoholu jest w Polsce ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119) zwana dalej ustawą. Zgodnie z ustawą „prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy” (art. 41¹ ust.1 ustawy). W szczególności ustawodawca wskazał następujące obszary działań:

1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie.

Natomiast zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) do zadań własnych gminy należy także przeciwdziałanie narkomanii (art. 10 ustawy). Ustawodawca wskazał w szczególności następujące obszary działań:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Burmistrz Miasta w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z orzecznictwem NSA z 9 stycznia 2014 r. możliwe jest przygotowanie jednego programu obejmującego przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii

Program opiera się na także na następujących aktach prawnych, m.in.:

- 1) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 2) Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym;
- 3) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej;
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 5) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
- 6) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- 7) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego;
- 8) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025;
- 9) Uchwała Nr XXVII/384/2021 Rady Miasta Mława z dnia 18 maja 2021 roku w sprawie strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Dla Miasta Mława na lata 2021-2025.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii to podstawowy dokument polityki społecznej i zdrowia publicznego, który służy realizacji kierunków i celów działań na rzecz poprawy zdrowia, w szczególności w obszarze problemów uzależnień, skierowany do mieszkańców Miasta Mława.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ NA TERENIE MIASTA MŁAWA

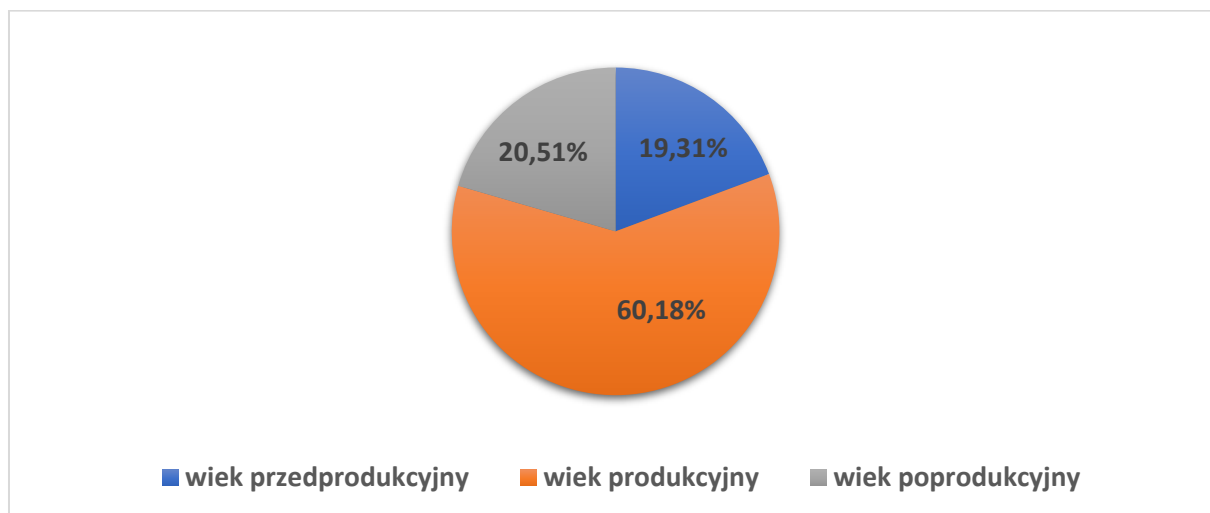
2. 1. Skala zjawiska na terenie Miasta Mława

Miasto Mława położone jest w północnej części województwa mazowieckiego w odległości 130 km od Warszawy przy drodze krajowej nr 7.

Według danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Mława na dzień 31.12.2020 r. teren miasta Mława zamieszkiwało 29 620 osób, w tym: 13 973 mężczyzn i 15 647 kobiet (zameldowani na pobyt stały). W 2020 roku saldo migracji było na poziomie + 29 osób. Na pobyt stały zameldowały się 293 osoby a wymeldowały z pobytu stałego 264 osoby. Przyrost naturalny wynosił – (minus) 80 osób (urodzenia: 278, zgony: 358)⁵.

Analizując liczbę mieszkańców miasta w podziale na płeć, teren miasta Mława zamieszkuje więcej kobiet niż mężczyzn. Kobiety w roku 2020 stanowiły 52,82% ogółu mieszkańców miasta. Odnosząc się do analizy zaprezentowanych poniżej danych, należy stwierdzić, że dominującą grupę ludności na terenie Gminy stanowią osoby w wieku produkcyjnym. Drugą pod względem liczebności grupę, stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym, zaś najmniejszą osoby w wieku przedprodukcyjnym⁶.

Wykres 1. Ludność Miasta Mława w rozbiciu na ekonomiczne grupy wiekowe.

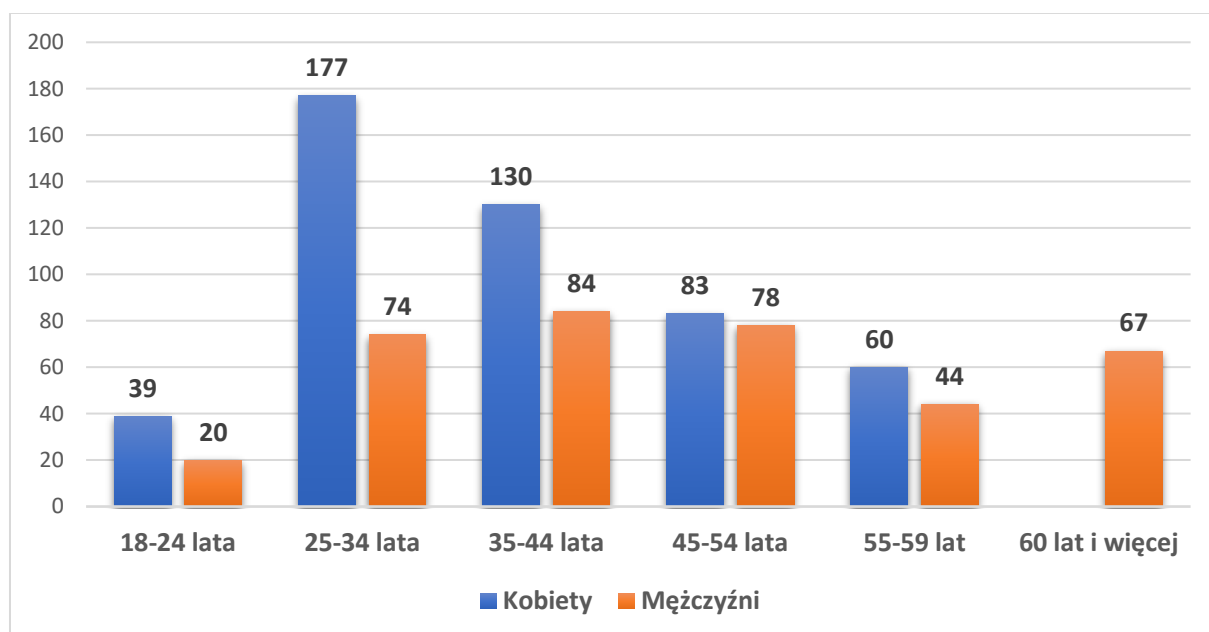

⁵ Raport o stanie Miasta Mława za 2020 rok.

⁶ Tamże.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie liczba zarejestrowanych bezrobotnych na terenie Miasta Mława na koniec 2020 roku to 826 osób (w 2019 r. - 794). Bezrobocie w porównaniu z 2019 rokiem wzrosło o 4%. W roku 2020 liczba kobiet bezrobotnych stanowiła 57,12% (w 2019 r. - 59,95%) wszystkich bezrobotnych. Największą grupę osób bezrobotnych na terenie miasta Mława w roku 2020 stanowili mieszkańcy w przedziale wiekowym od 25 do 34 lat oraz od 35 do 44 lat stanowiąc 56,30% (w 2019 r. - 53,27 %) ogółu osób bezrobotnych.

Wykres 2. Bezrobotni z podziałem na płeć i wiek- 2020 rok.

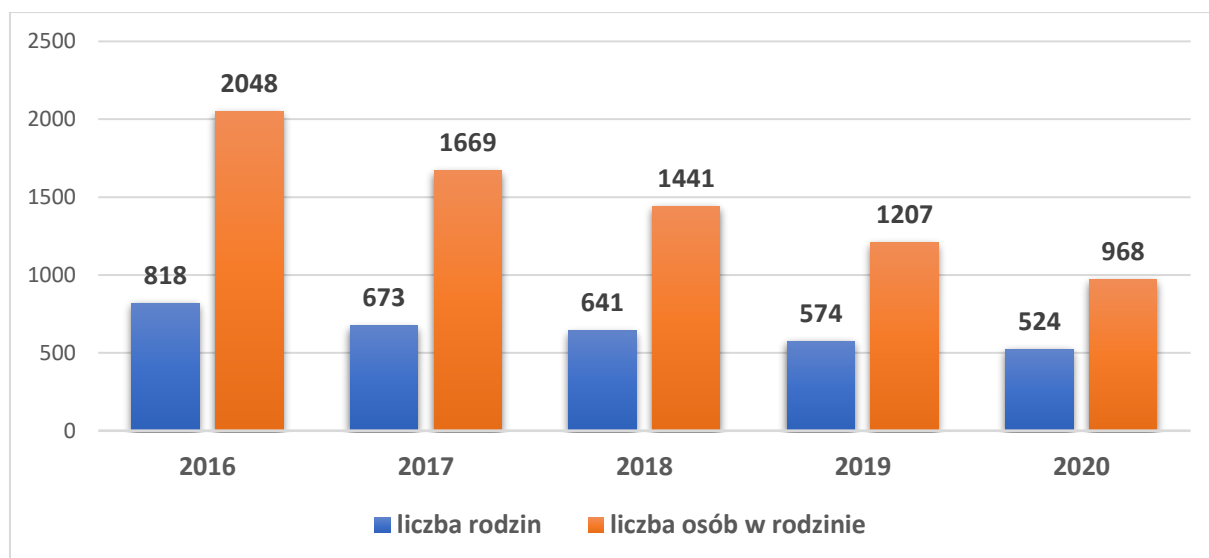

Przyznawaniem świadczeń pomocy społecznej zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie. Z pomocy MOPS w roku 2020 korzystały 524 rodziny. Po uwzględnieniu kryterium dochodowego oraz powodów zawartych w ustawie, najczęstszymi podstawami do objęcia wsparciem w 2020 roku były:

- a) długotrwała choroba;
- b) ubóstwo
- c) niepełnosprawność;
- d) bezrobocie.

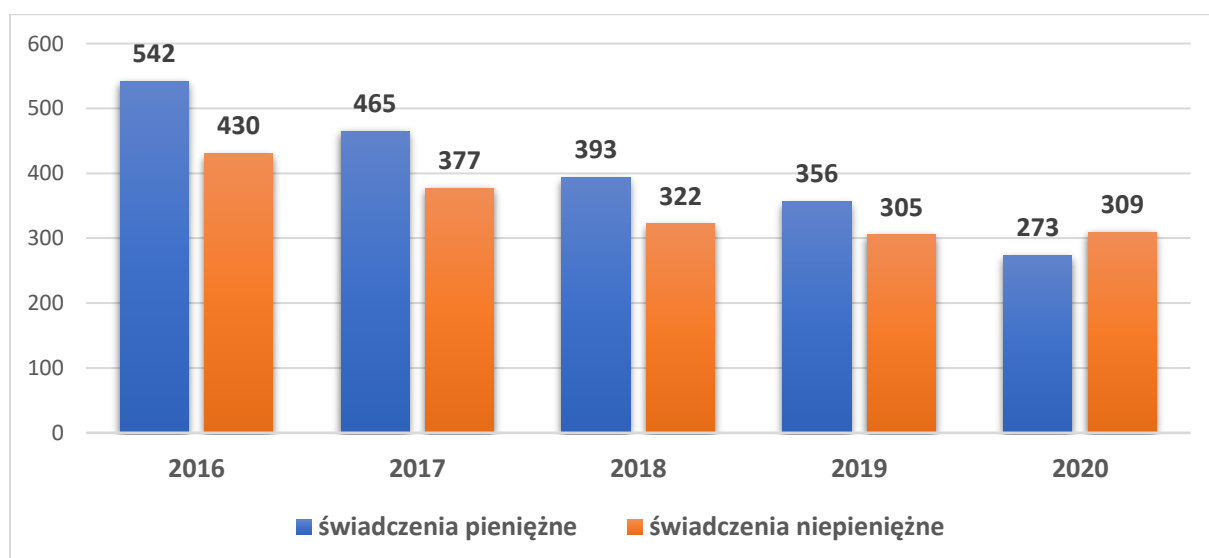
Poniższy wykres potwierdza znaczny spadek rodzin korzystających z różnych świadczeń pomocy społecznej. Z analizy danych wynika, że ilość rodzin korzystających ze wsparcia znacznie zmniejszyła się w 2020 r. w stosunku do roku 2016.

Wykres 3. Rodziny korzystające z pomocy MOPS w latach 2016-2020.

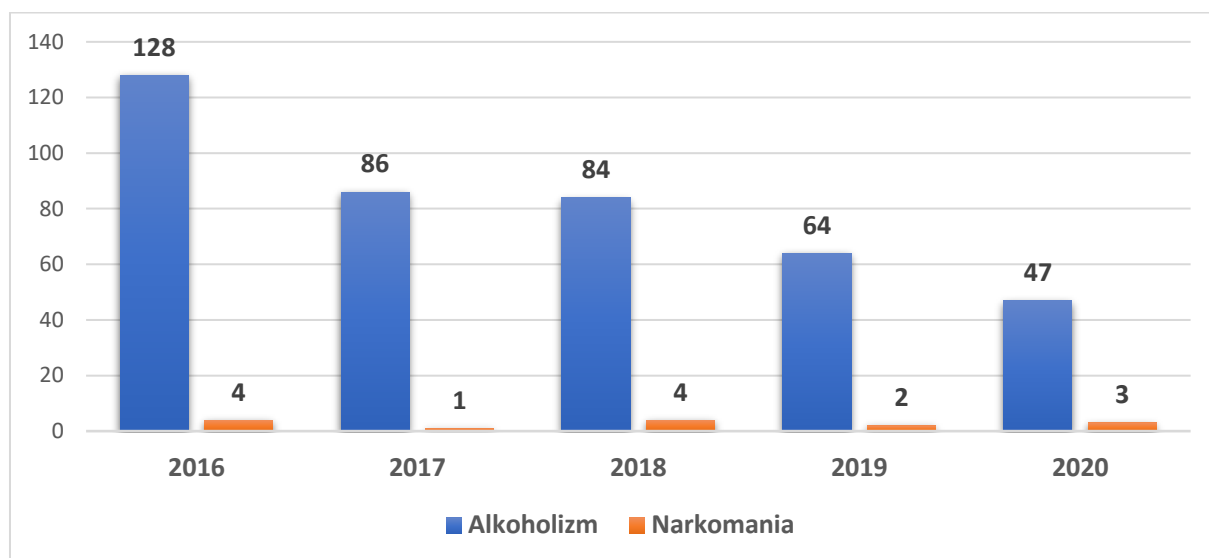
Zmniejszyła się także liczba osób korzystających zarówno z świadczeń pieniężnych (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe) i z świadczeń niepieniężnych (praca socjalna, posiłek, składki na ubezpieczenie zdrowotne, schronienie, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, poradnictwo specjalistyczne, sprawienie pogrzebu). Spadek ten obrazuje poniższy wykres.

Wykres 4. Osoby korzystające ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2016-2020.

Na podstawie danych zawartych w poniższej tabeli należy stwierdzić, że w latach 2016-2020 zmalała liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu alkoholizmu. W analizowanym okresie liczba rodzin będących beneficjentami pomocy społecznej z powodu narkomanii utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie (widoczny spadek nastąpił jedynie w 2017 roku).

Wykres 5, Liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu uzależnień w latach 2016-2020.

Zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy, a podstawą jej działania jest gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W roku 2020 w ramach Programu zrealizowano zadania zgodnie z planowanymi obszarami działania zapisanymi w Programie, jednak z uwagi na pandemię COVID-19 i znaczne ograniczenia w życiu społecznym, część z zaplanowanych działań w poszczególnych obszarach, nie mogła być podjęta.

Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych pełni znaczącą rolę w pomocy rodzinom z problemem alkoholowym. Jest to organ powołany przez Burmistrza Miasta, podejmujący czynności zmierzające do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego. W skład komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) przeprowadzanie wstępnych ustaleń na temat sytuacji życiowej osoby zgłoszonej do Komisji, motywowanie do odbycia diagnozy w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i proponowanie różnych form terapii
- 2) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego lub w przypadku odmowy – podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego,
- 3) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z zasadami usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych, określonych w stosownej uchwale Rady Miejskiej,
- 4) współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, między innymi z sądem rejonowym, prokuraturą, policją, pomocą społeczną, kuratorami sądowymi, pedagogami szkolnymi, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, stacjonarnym zakładem lecznictwa odwykowego itp.

Aby zgłosić kogoś na leczenie odwykowe, należy wypełnić wniosek i złożyć go w gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, właściwej dla miejsca zamieszkania lub pobytu osoby, której dotyczy postępowanie. Wniosek może złożyć dowolna osoba z rodziny, której nie jest obojętny los pijącego lub instytucja/ np. pomoc społeczna, policja, prokuratura itp. Zadaniem MKRPA jest ustalenie, czy dana osoba jest uzależniona od alkoholu i czy w aktualnym stanie zdrowia powinna się leczyć i w jakiej formie. W tym celu kieruje się osoby zgłoszone do Komisji na badania. Biegłymi w przedmiocie uzależnienia od alkoholu są: lekarz psychiatra i psycholog, którzy odbyli szkolenia z zakresu diagnostyki uzależnienia, podstaw terapii uzależnienia od alkoholu, orzecznictwa i metod krótkiej interwencji motywującej do terapii oraz szkolenie z zakresu aktualizacji wiedzy o uzależnieniu od alkoholu, metodach terapii i orzecznictwa. Komisja zbiera również informacje na temat osoby zgłoszonej. W tym celu zwraca się z zapytaniem do pomocy

społecznej, policji oraz rodziny i przygotowuje dokumentację. Jeżeli osoba kierowana na badania nie zgłasza się, odmawia poddania się badaniom, utrudnia jego przeprowadzenie, nie odbiera korespondencji a wywiad w środowisku jest obciążający, kieruje się sprawę do sądu. Sąd nakazuje wykonanie badania, rozpatruje wniosek i wydaje zobowiązanie do leczenia, które jest ważne dwa lata. Postanowienie sądu o zobowiązaniu do leczenia odwykowego w formie pisemnej otrzymuje osoba uzależniona na swój wniosek i po wniesieniu opłaty oraz placówka odwykowa, w której ma się odbyć leczenie. Jeżeli jest to pierwsze zobowiązanie do leczenia, sąd zazwyczaj kieruje daną osobę na leczenie w warunkach ambulatoryjnych do przychodni. Jeżeli leczenie nie przebiega w sposób prawidłowy, placówka przesyła do sądu wniosek o zmianę trybu leczenia na stacjonarne w szpitalu.

Analizując dane zawarte w tabeli 2 dotyczące liczby wniosków na leczenie odwykowe można zauważyć, że w roku 2021 nastąpił wzrost złożonych wniosków w związku z podjęciem leczenia odwykowego.

Tabela 1. Liczba posiedzeń MKRPA.

	2019	2020	2021 (do 31.10.2021)
Posiedzenia MKRPA (ogółem)	39	29	29
Ogólne posiedzenia Komisji	12	9	9
Posiedzenia podkomisji interwencyjno-motywującej (dyżury, 2-osobowy skład co dwa tygodnie)	27	20	20
Przeprowadzono rozmowy	126	103	129
Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	22	10	20
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych (ogółem), w tym:	15	18	12
✓ dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu lub poza miejscem	15	18	12
✓ postanowienia negatywne	2	2	2

Tabela 2. Działalność podkomisji interwencyjno- motywującej.

	2019 r.	2020 r.	2021 r. (do 31.10.2021)
Wnioski o leczenie odwykowe	27	24	32
Obecnie rozpoczętych spraw	24	26	40
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	21	23	16
Wnioski do Sądu w sprawie obowiązku leczenia odwykowego	16	14	12

Problemem uzależnień na terenie Mławy zajmuje się także m.in. Przychodnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia. Z danych uzyskanych z Poradni Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Mławie można zauważyć wzrostową tendencję w liczbie osób uzależnionych od alkoholu oraz osób współuzależnionych przyjętych na terapię w latach 2018-2020. Natomiast w kwestii uzależnienia od narkotyków liczba przyjmowanych osób utrzymuje się na mniej więcej stałym poziomie.

Tabela 3. Przyjęte osoby uzależnione i współuzależnione w latach 2018-2020.

	2018 r.	2019 r.	2020 r.
Osoby przyjęte uzależnione od alkoholu	83	98	112
Osoby przyjęte współuzależnione (członkowie rodzin)	19	44	46
Osoby uzależnione od narkotyków	15	14	14

Alkoholizm i narkomania są jednymi z przyczyn wzrostu przestępczości, która ma negatywny wpływ na funkcjonowanie lokalnej społeczności. Przystępczość dotyczy zarówno osób dorosłych, jak i osób nieletnich. W 2016 r. z Ustawy o przeciwdziałaniu alkoholizmowi popełniono 135 przestępstw, w 2017 r. popełniono 83 przestępstwa, w 2018 r. popełniono 120 przestępstw, natomiast od 2019 r. zauważyć można tendencję spadkową. Straż Miejska nie odnotowała w latach 2016 – 2020 przypadków popełnienia wykroczeń i przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii. Pracownicy socjalni w swojej pracy spotykają się z tym problemem i w ramach pracy socjalnej udzielają informacji osobom uzależnionym i ich rodzinom o dostępności do terapii na terenie Miasta Mława.

Jeżeli chodzi o rynek alkoholowy na terenie Miasta Mława, niniejsza tabela przedstawia liczbę wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2019-2021, (stan na dzień 31.10.2021):

Tabela 4. Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w latach 2018-2021

Rok	2018	2019 r.	2020 r.	2021 r. (stan na 31.10.2021)
Liczba zezwoleń	88	Ogółem 96 w tym: detal – 72 gastronomia - 24	Ogółem 92 w tym: detal – 69 gastronomia - 23	Ogółem 98 w tym: detal – 75 gastronomia - 23
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży (wg zawartości alkoholu):				
do 4,5%	69	72	69	75
od 4,5% do 18% (z wyłączeniem piwa)	57	60	59	65
powyżej 18%	58	62	61	65
Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia w miejscu sprzedaży (wg zawartości alkoholu):				
do 4,5%	19	24	23	23
od 4,5% do 18%	8	9	9	12
powyżej 18%	9	10	10	10

W roku 2021 Miasto Mława przeprowadziło badanie ankietowe uczniów, nauczycieli i rodziców w celu przeprowadzenia diagnozy zagrożeń społecznych w środowisku szkolnym ze szczególnym uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, którego podstawą jest rozporządzenie MEN z 18.08.2015 r., zobowiązujące corocznie do wykonania takiej diagnozy do końca września.

Diagnoza przeprowadzona była wśród uczniów klas 4-8 sześciu szkół podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława i weryfikowała problemy związane z alkoholem, papierosami, narkotykami, przemocą w szkole, postawami wobec substancji psychoaktywnych, uzależnienia od internetu i cyberprzemoc, telewizji, hazardu oraz badała samopoczucie i poczucie przynależności do środowiska w swojej klasie.

Najistotniejszym dla Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na rok 2022 z przeprowadzonych badań

- w zakresie uzależnienia od alkoholu wynika, iż:
 1. W Szkole Podstawowej nr 1 im. H. Kołłątaja – 11 % młodszych i 29 % starszych z ankietowanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Deklarowaną w ankietach okolicznością jest towarzystwo rodziny. 50 % uczniów klas 4-6 którzy mają za sobą inicjację alkoholową zadeklarowało jednorazowe spożycie. 45 % uczniów klas 7-8 deklaruje, że alkohol piło tylko kilka razy w życiu, natomiast 25 % deklaruje, że spożywa alkohol codziennie lub prawie codziennie.
 2. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 2 im. M. Kopernika 8 % młodszych oraz 20 % starszych z ankietowanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród nich okolicznością deklarowaną w zakresie inicjacji alkoholowej jest towarzystwo rodziny. Wszyscy uczniowie klas 4-6, którzy mają za sobą inicjację alkoholową zadeklarowali jednorazowe spożycie alkoholu. 83 % uczniów klas 7-8 deklaruje, że alkohol piła tylko kilka razy w życiu, natomiast 17 % deklaruje, że spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu.
 3. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 im. dra J. Ostaszewskiego 11 % młodszych i 5 % starszych z ankietowanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród nich okolicznością deklarowaną w zakresie inicjacji alkoholowej jest towarzystwo rodziny. Wszyscy uczniowie klas 4-6, którzy

mają za sobą inicjację alkoholową zadeklarowali jednorazowe spożycie alkoholu. Połowa uczniów klas 7-8 deklaruje, że alkohol piła tylko kilka razy w życiu, natomiast druga połowa deklaruje, że spożywa alkohol rzadziej niż raz w miesiącu.

4. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 im./ h. rudnickiej 7 % młodszych oraz 16 % starszych z ankietowanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród nich okolicznością deklarowaną w zakresie inicjacji alkoholowej jest towarzystwo rodziny. 75 % uczniów klas 4-6 którzy mają inicjację alkoholową za sobą zadeklarowało jednorazowe spożycie alkoholu. Natomiast uczniowie klas 7-8 deklarują, że alkohol piją rzadziej niż raz w miesiącu (25%). Należy zwrócić uwagę, że 5 % uczniów klas 7-8 deklaruje prawie codzienne spożywanie alkoholu.
 5. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 6 im. K. Makuszyńskiego 8 % młodszych oraz 22 % starszych z ankietowanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród nich okolicznością deklarowaną w zakresie inicjacji alkoholowej jest towarzystwo rodziny. 83 % uczniów klas 4-6 po inicjacji alkoholowej zadeklarowało jednorazowe spożycie. Klas 7-8 tylko kilka razy w życiu (20%). Dodatkowo 27 % starszych, rzadziej niż raz w miesiącu.
 6. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 7 im. z. Morawskiej 8 % młodszych oraz 21 % starszych z ankietowanych uczniów ma za sobą inicjację alkoholową. Podobnie jak w innych szkołach, z uwagi na towarzystwo rodziny. 86 % uczniów klas 4-6 którzy mają za sobą inicjację alkoholową deklarowało jednorazowe spożycie alkoholu. Uczniowie klas 7-8 deklarują, że alkohol pili tylko kilka razy w życiu (9%). Dodatkowo (9%) starszych uczniów, rzadziej niż raz w miesiącu.
- w zakresie substancji psychoaktywnych :narkotyków i dopalaczy wynika, iż
 1. W Szkole Podstawowej nr 1 – młodszy uczniowie nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy 4-6 – 100%. Część starszych uczniów ma już za sobą inicjację narkotykową 7-8 – 6%. substancje, które były przyjmowane przez osoby deklarujące to głównie marihuana, haszysz, w tym 50 % deklaruje, że spożyło tylko raz. 2% uczniów klas 4-6 oraz 3 % klas 7-8 jest zdania, że raczej łatwo można zakupić narkotyki i dopalacze w lokalnym środowisku.

2. W Szkole Podstawowej nr 2 uczniowie jednogłośnie odpowiedzieli, że nigdy nie próbowali narkotyków. W subiektywnym pytaniu czy łąpatowe jest kupić narkotyki w Twoim środowisku 80% klas 4-6 i 57 % klas 7-8 nie zna odpowiedzi na to pytanie. 45 młodszych i 3 % starszych uczniów jest zdania, że raczej łatwo można kupić.
3. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 jednogłośnie zadeklarowali, że nigdy nie próbowali narkotyków i dopalaczy. Według subiektywnej oceny o łatwość zakupu w środowisku 89% w klasach 4-6 i 84 % klas 7-8 nie zna odpowiedzi na to pytanie. 3 % uczniów klas 7-8 jest zdania, że raczej łatwo można zakupić narkotyki i dopalacze. `
4. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 4 uczniowie również nigdy nie próbowali narkotyków i dopalaczy. Według subiektywnej oceny o łatwość zakupu w otoczeniu 71% w klasach 4-6 i 66 % klas 7-8 nie zna odpowiedzi na to pytanie. 5 % uczniów klas 4-6 i 10 % uczniów klas 7-8 jest zdania, że raczej łatwo i bardzo łatwo można zakupić narkotyki i dopalacze. `
5. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 6 uczniowie również nigdy nie próbowali narkotyków i dopalaczy. Według subiektywnej oceny o łatwość zakupu w otoczeniu 90% w klasach 4-6 i 83 % klas 7-8 nie zna odpowiedzi na to pytanie. 3 % uczniów klas 4-6 i 6 % uczniów klas 7-8 jest zdania, że raczej łatwo i bardzo łatwo można zakupić narkotyki i dopalacze.
6. Wśród uczniów Szkoły Podstawowej nr 7 uczniowie również nigdy nie próbowali narkotyków i dopalaczy. Według subiektywnej oceny o łatwość zakupu w otoczeniu 77 % w klasach 4-6 i 71 % klas 7-8 nie zna odpowiedzi na to pytanie. 2 % uczniów klas 4-6 i 8 % uczniów klas 7-8 jest zdania, że raczej łatwo i bardzo łatwo można zakupić narkotyki i dopalacze.

Jednym z najczęściej stosowanych działań mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o ich szkodliwych następstwach. Tylko właściwie dobrane oddziaływania profilaktyczne mogą się przyczynić do odrzucenia niewłaściwych zachowań.

W ostatnich latach w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława realizowano oddziaływania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży oraz dla pozostałych mieszkańców miasta, takie jak m.in.:

I. 2019 rok:

- 1) Programy profilaktyczne rekomendowane przez ORE, KBdSPN „Unplugged”; ilość osób uczestniczących: uczniów 132, nauczycieli 18, rodziców 81.
- 2) Jednorazowe prelekcje, pogadanki; liczba uczestników: 2000.
- 3) Festyny i inne imprezy plenerowe w ramach Kampanii „Spójrz trzeźwo Mława jest piękna” oraz Event profilaktyczny dla dzieci z okazji Dnia Dziecka; liczba uczestników: 3 800.
- 4) Imprezy sportowe (turnieje Święto Rowerów, Cała Mława Biega , wyścigi , olimpiady); liczba uczestników: 960.
- 5) Konkursy ((plastyczne, literackie) Miejski Dom Kultury – „Kultura- Od nas uzależnisz się na dobre” – warsztaty profilaktyczne dla dzieci młodzieży w postaci festiwalu wraz z konkursami i nagrodami. Organizacja w czasie wakacyjnych weekendów zajęć i atrakcji organizowanych wokół Estrady w Parku Miejskim); liczba uczestników: 250.
- 6) Zajęcia pozalekcyjne sportowe (organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo-edukacyjnych przez mławskie kluby sportowe dla dzieci i młodzieży z mławskich szkół jako element profilaktyki zdrowia i uzależnień - Mławskie Centrum Sportów Walki; Miejski Klub Sportowy „Mławianka Mława” – zajęcia pozalekcyjne; Klub Pływacki ”Płetwal Mława”– zajęcia pozalekcyjne w postaci jednodniowego obozu w kajakach); liczba uczestników : 260.
- 7) Kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych (Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowo - edukacyjnych przez mławskie kluby sportowe dla dzieci i młodzieży z mławskich szkół jako element profilaktyki zdrowia i uzależnień - Klub Sportowy „Zawkrze Mława” – Obóz sportowy w Rypinie; Miejski Klub Sportowy „Mławianka Mława”- Półkolonie; Miejski Dom Kultury –„Mądra Sowa na wakacjach”- półkolonie); liczba uczestników: 83.
- 8) Realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych wraz z dożywianiem w formie świetlic profilaktycznych prowadzonych w ramach porozumienia ze szkołami podstawowymi, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława. Świetlice funkcjonowały przy Szkole Podstawowej nr 4 im. H Rudnickiej, Szkole Podstawowej nr 6

im. K. Makuszyńskiego i Szkole Podstawowej nr 7 im. Z. Morawskiej. Prowadzono również wspólnie ze Spółdzielnią Mieszkaniową L-W „Zawkrze” świetlicy opiekuńczo-wychowawczej „PROMYK”. Zajęcia prowadzone wraz z dożywianiem; ilość osób uczestniczących: dzieci uczestniczące: 77 (z rodzin alkoholowych 10), wychowawców: 6.

II. 2020 rok:

- 1) Realizowano program profilaktyczny „DEBATA” rekomendowany przez KBdsPN; ilość osób uczestniczących: uczniów 471, nauczycieli 22.
- 2) Programy dla uczniów z profilaktyki uniwersalnej realizowane w formie: „Pakietu profilaktycznego dla uczniów, rodziców i nauczycieli w formie filmów i szkolenia on -line wraz z ankietą ewaluacyjną” – 10 różnych filmów; ilość osób uczestniczących: uczniów: 2576, nauczycieli: 64 (wychowawcy, pedagodzy), rodziców: 220.
- 3) Realizacja zajęć opiekuńczo-wychowawczych wraz z dożywianiem w formie świetlic profilaktycznych, funkcjonujących przy szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława, tj. przy Szkole Podstawowej nr 4 im. H Rudnickiej, Szkole Podstawowej nr 6 im. K. Makuszyńskiego i Szkole Podstawowej nr 7 im. Z. Morawskiej, wraz z dożywianiem dzieci oraz zakupem na potrzeby realizacji zajęć gier i zabawek edukacyjnych oraz materiałów plastycznych. Prowadzono również wspólnie ze Spółdzielnią Mieszkaniową L-W „Zawkrze” świetlicę opiekuńczo-wychowawczą „PROMYK”. Zajęcia prowadzone wraz z dożywianiem; ilość osób uczestniczących: dzieci uczestniczące: 50 (z rodzin alkoholowych 6), wychowawców: 6.

Inne działania profilaktyczne z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej skierowane do dzieci i młodzieży m.in.:

I. 2020 rok:

- 1) Jednorazowe prelekcje, pogadanki, w tym pogadanki w ramach projektu „Narkotyki bez metryki” (ilość osób objętych działaniami: 3778);
- 2) Imprezy sportowe : „Chorzy na sport” – impreza całodniowa (ilość osób objętych działaniami: 135);
- 3) Konkursy plastyczne w ramach programu: „Narkotyki bez metryki” (ilość osób objętych działaniami: 25);
- 4) Pozalekcyjne zajęcia sportowe realizowane prowadzone przez: „Klub Sportowy Akademia Piłkarska „Nazar”, Mławskie Centrum Sportów Walki, Klub Sportowy

„Zawkrze” Mława, MKS Mława klub sportowy piłkarski (ilość osób objętych działaniami: 367);

- 5) Program z obszaru profilaktyki selektywnej pn. „Hejt- Twoja odpowiedzialność” (ilość osób objętych działaniami: 197).

Działania profilaktyczne dla mieszkańców miasta Mława, w tym dla osób wychodzących z nałogu, jako reintegracja społeczna:

I. 2019 rok:

- 1) Finansowanie programów zdrowotnych w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu, wychodzących poza podstawowy program leczenia „Maratony” (ilość osób: 35);
- 2) Doposażenie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, OLU przy SPZOZ Przasnysz (ilość osób: 18);
- 3) Zajęcia aerobowe i zajęcia relaksacyjno-rozciągające dla osób szczególnie potrzebujących w zakresie profilaktyki uzależnień bądź członkami ich rodzin (ilość osób: 60);
- 4) Szkolenie sprzedawców punktów sprzedaży alkoholu: liczba przeszkolonych punktów: 45, szkolenie 1.

II. 2020

- 1) „Kajakiem po Wkrze, po zdrowie i więzi rodzinne” - (ilość osób 30);
- 2) Finansowanie programów zdrowotnych w placówce leczenia uzależnienia od alkoholu, wychodzących poza podstawowy program leczenia „Maratony” (ilość osób: 35);
- 3) Doposażenie placówek leczenia uzależnienia od alkoholu, OLU przy SPZOZ Przasnysz (ilość osób: 14);
- 4) Zajęcia aerobowe i zajęcia relaksacyjno-rozciągające dla osób szczególnie potrzebujących w zakresie profilaktyki uzależnień bądź członkami ich rodzin (ilość osób: 60);
- 5) Udzielanie porad prawnych i psychologicznych (ilość osób, którym udzielono porad: 478);
- 6) Wsparcie klubu AA – (ilość osób: 15);
- 7) Prenumerata czasopisma „Świat Problemów” przekazywana psychologowi oraz do Klubu AA;
- 8) Kontrola terenowa punktów sprzedaży alkoholu (liczba skontrolowanych punktów: 40).

Zadania wykonane w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława w roku 2021 (do 30.11.2021r.);

I. W ramach Obszaru I. Edukacja zdrowotna i promocja zdrowia zrealizowano zadania, tj. m.in.:

- 1) Podnoszenie wiedzy mieszkańców Mławy na temat zagrożeń związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz dostępnej oferty pomocowej poprzez realizację kampanii medialnej „Spójrz trzeźwo Mława jest piękna” we współpracy z lokalnymi mediami (audycje w lokalnej TV, radio, artykuły prasowe itp.). Wykonano:

- a) 2 spoty radiowe spoty o długości 20 s, emisje – 20 razy w miesiącu, ogółem: 200 emisji w roku 2021; 8 filmów promujących zachowania prozdrowotne w zakresie profilaktyki uzależnień, emitowanych na stronie miasta i w telewizji kablowej w Mławie.
- b) liczba odbiorców 30 000;
- c) liczba zakupionych materiałów promocyjnych 8942 sztuki

- 2) Promowano aktywne formy spędzania czasu wolnego przez rodziny, dzieci i młodzież, poprzez finansowanie zajęć, imprez i projektów realizowanych m.in. przez kluby i stowarzyszenia sportowe, placówki (organizacja miejskich imprez i programów sportowo - profilaktyczno- rekreacyjnych dla mieszkańców Mławy), stowarzyszenia abstynenckie i inne zajmujące się profilaktyką i rehabilitacją społeczną i wsparciem psychologicznym, jako czynnik chroniący przed problemem uzależnień.

Wykonano m.in.: Na podstawie ustawy o zdrowiu publicznym w ramach ogłoszonego konkursu ofert zlecono w ramach profilaktyki zadania do realizacji organizacjom pozarządowym oraz placówkom. Dotacje na w/w zadania otrzymało 9 organizacji pozarządowych i 1 placówka, w tym na zadania takie jak wykonano:

- a) „Recepta na długowieczność” w realizacji Miejskiego Domu Kultury w Mławie z przeznaczeniem na realizację działań profilaktycznych dla seniorów, w tym 12 spotkań profilaktyczno-edukacyjnych dotyczących nadużywania substancji psychoaktywnych, uspokajających, nasennych które zawierają pochodne narkotyków i wywołują trwałe skutki uboczne, dla 360 osób. Dla młodzieży „Ogólnopolski Festiwal Muzyki Młodzieżowej ROCKOWANIA 2021”, w tym

wykłady profilaktyczny dla młodzieży 150 uczestników, udział w festiwalu 100 uczestników.

- b) „Wakacje z Maxem” , stowarzyszenie „Bądźmy Razem” 4 spotkanie z dziećmi i młodzieżą dla łącznie 300 uczestników;
- c) Zajęcia sportowo rekreacyjne od 01.07 – 30.11, w tym warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży realizowane przez MKS „Mławianka” Mława dla 70 uczestników;
- d) Zajęcia sportowo – rekreacyjne, dla dzieci i młodzieży, w tym warsztaty profilaktyczne od 01.09-30.09 realizowane przez „MCSW” dla 40 uczestników;
- e) Realizacja przez KP „Płetwal Mława” imprezy plenerowej o charakterze sportowo-rekreacyjnym w oparciu o zadania profilaktyki z przeznaczeniem dla mieszkańców Mławy, m in. zespołu biegów, w tym półmaratonu dla 276 uczestników;
- f) Realizacja przez KS. „Zawkrze” Mława zajęć sportowo-rekreacyjnych od 01.02.2021- 15.12.2021 dla 60 uczestników, w tym warsztaty profilaktyczne oraz organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży;
- g) Organizacja przez Stowarzyszenie „Nazar” spotkania sportowo-rekreacyjnego jako organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w oparciu o zadania profilaktyki, dla 40 uczestników. Realizacja w styczniu wypoczynku zimowego wraz z zadaniami profilaktycznymi w formie półkolonii dla 24 uczestników;
- h) Realizacja przez K.S. Power Basket pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży od maja do grudnia w tym realizacja zadań profilaktyki uzależnień i zachowań prospołecznych, liczba uczestników 60;
- i) Realizacja przez K.S. „Marlin Mława” zajęć pozalekcyjnych sportowych od czerwca do listopada dla 50 uczestników, w ramach zadania „Wolni od nałogów – nakręcenie na sport” w tym organizacja wspólnego spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży wraz z rodzicami dla 150 uczestników oraz wypoczynku w czasie wolnym dla dzieci i młodzieży dla 45 uczestników.
- j) Prowadzenie zajęć w zakresie rekreacji ruchowej - rozciągająco – relaksujących dla mieszkańców miasta Mława, będących elementem przeciwdziałania uzależnieniom, jako alternatywą spędzania czasu wolnego oraz rozładowywanie stresu. Liczba uczestników 60 osób.
- k) Realizacja wypoczynku letniego dla 5 wychowanków Domu Dziecka nr 4 wraz z profilaktycznym programem (socjoterapeutycznym)

II. W ramach Obszar II. Profilaktyka uzależnień II.1 Profilaktyka uniwersalna. Upowszechnianie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania: alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży;

1) Upowszechnianie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania: alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, w tym działania edukacyjne skierowane do dzieci, młodzieży, wykonano:

- a) Organizacja 2 wydarzeń profilaktycznych, w czerwcu oraz we wrześniu wraz z organizacją czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz elementami profilaktyki prowadzonymi przez przygotowanego terapeutę, w tym informowanie społeczeństwa o zadaniach i pomocy dedykowanej mieszkańcom w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki. Liczba uczestników 1 000 osób. Przekazanie mieszkańcom 1 000 ulotek informacyjnych. Umieszczenie baneru informacyjnego w przestrzeni miasta oraz 2 tabliczek informacyjnych dot. miejsca i zadań realizowanych w ramach Programu.
- b) Realizacja warsztatów profilaktycznych w 6 szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Mława. Wykonano:
- c) W zakresie profilaktyki uzależnień, w tym innych zagrożeń oraz postaw prospołecznych przeprowadzono łącznie w formie stacjonarnej w klasach od II do VIII 82 edycje różnych tematycznie warsztatów profilaktycznych / (2x45 min.). W zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od narkomanii w klasach VII warsztaty profilaktyczne „Smak życia”, czyli debata o dopalaczach (13 edycji; 2x45 min. dla każdej z 13 klas);
- d) Warsztaty profilaktyczne w klasach V-VI w 4 szkołach, pt. „Zwyciężaj w drodze do celu” (17 edycji; 3x45 min. dla każdej z 17 klas) oraz spotkanie dla rodziców w każdej z czterech szkół (1 x45 min). Spotkania dla rodziców w celu udzielenia odpowiedzi na nurtujące ich pytania, a także wyposażenia ich w wiedzę i umiejętności, tak, aby mogli doskonalić i utrwaląć umiejętności nabywane przez ich dzieci. Warsztaty zwiększyły świadomość odbiorców co do przyczyn powstawania stresu, jego konsekwencji, w tym powstawania drogi do uzależnienia. Szczególną rolę w warsztatach poświęcono metodom redukcji stresu i wzmacnianiu umiejętności interpersonalnych. Problematykę ujęto holistycznie m.in. agresję ze strony rówieśników, sięganie po różnego rodzaju używki, stres i nowe uzależnienia behawioralne (telefon, internet).

- e) Dla klas VII i VIII Szkół Podstawowych nr 1, nr 3 i nr 4 zrealizowano w Miejskim Domu Kultury warsztaty profilaktyczne w nowatorskiej formule, tj. w postaci spotkania autorskiego młodego artysty pochodzącego z Mławy. Podczas spotkania artysta wykonał kilka specjalnie dobranych utworów. Warsztaty były nakierowane na kształtowanie odpowiednich postaw aprobujących abstynencję od wszelkich substancji psychoaktywnych oraz postawy proabstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji, a także motywowanie do prawidłowego rozwoju w wymiarze emocjonalnym, poznawczym i behawioralnym, 2 spotkania dla 150 uczestników.
 - f) Realizacja programu profilaktycznego „Cukierki”. Wyszkolenie kadry pedagogicznej miejskich szkół 21 osób. Liczba odbiorców zadania uczestników: 736.
- 2) Umożliwienie dostępności bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych dla mieszkańców Miasta Mława. Wykonano:
- a) Realizacja bezpłatnych porad dla mieszkańców miasta w zakresie pomocy psychologicznej i prawnej. Porady świadczy 3 specjalistów. 1 psycholog i 2 prawników. Łączna liczba godzin średnio 40 w miesiącu.

III. W ramach Obszar II. Profilaktyka uzależnień II. 2 Profilaktyka selektywna

- 1) Wsparcie dzieci i młodzieży z mławskich szkół podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława oraz innych placówek opiekuńczych, które przejawiają zachowania ryzykowne, jako czynnik chroniący przed wystąpieniem problemu uzależnień wśród dzieci i młodzieży.
- a) Wykonano: 3 placówki prowadzące zajęcia opiekuńczo-wychowawcze przy szkołach prowadzonych przez Miasto Mława i inne formy opieki; 5 specjalistów prowadzących zajęcia; 46 dzieci biorących udział w zajęciach (w tym z rodzin z trudnościami 25); 3 wydarzenia o charakterze rekreacyjno – wychowawczym; 46 dzieci korzystających z dożywiania w placówkach; 1 placówka współprowadzona pomiędzy Miastem Mława, a Spółdzielnią Mieszkaniową L-W „Zawkrze”. 40 uczestników w „Świetlicy Promyk”;
 - b) Wykonano diagnozę zagrożeń społecznych w środowisku szkolnym ze szczególnym uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka oraz zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych dla 6 szkół podstawowych na terenie Miasta Mława;

IV. W ramach Obszar II. Profilaktyka uzależnień II.3 Profilaktyka wskazująca

- 1) Działania edukacyjne zmierzające do ograniczenia liczby osób, które borykając się z problemem uzależnienia bądź osób, które doznając przemocy w rodzinie, gdzie najbliżsi borykają się z problemem uzależnienia, nie wiedzą gdzie szukać pomocy.

Wykonano:

- a) Event profilaktyczny, rozdysponowano 500 ulotek.
 - b) Informacja na stronie internetowej Miasta o możliwościach uzyskaniach pomocy.
 - c) Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym. Dofinansowanie 2 szkoleń członków Zespołu Interdyscyplinarnego, tym członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
 - d) Świadczenie mieszkańcom miasta pomocy specjalistycznej, celem której jest ograniczenie liczby osób, które borykają się z problemem uzależnienia bądź doznają przemocy w rodzinie oraz narażeni są na czynniki ryzyka poprzez deficyty wiedzy i umiejętności w zakresie właściwych postaw rodzicielskich i wychowawczych. 1 specjalista . Średnio w miesiącu 8 godzin.
- 2) Działania edukacyjne zmierzające do ograniczenia liczby wypadków drogowych popełnianych przez kierowców pod wpływem alkoholu i innych substancji uzależniających. Wykonano:
 - a) Realizacja w ramach środków pochodzących z zezwoleń w obrocie hurtowym napojów alkoholowych o pojemności nominalnej nie przekraczającej 300 ml. Kampanii „Wszystkie mądre sowy mają trzeźwe głowy” . Liczba uczestników 1 200 osób.

V. W ramach Obszaru III. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa

- 1) Podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnień, w tym programów terapeutycznych. Wykonano:

- a) Wsparto Ośrodek Leczenia Uzależnień działający w strukturach SPZOZ w Przasnyszu.

- 2) Zwiększenie dostępności udzielania świadczeń specjalistycznych, w tym programów terapeutycznych. Wykonano:

- a) Udzielenie wsparcia Poradni Terapii i Uzależniania oraz Współuzależnienia, przeznaczając dotację celową na sfinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych

w postaci zajęć dodatkowych dla pacjentów poradni, które nie są finansowane w ramach NFZ.

- b) W ramach zadania przeprowadzane są maratony na dodatkowe zajęcia terapeutyczne dla osób wychodzących z nałogu, warsztaty „after care” w 5 różnych sferach. Liczba uczestników: 50.
- 3) Realizacja programów edukacyjno-zdrowotnych i innych aktywnych form, ukierunkowanych na poprawę jakości życia, w szczególności służących dążeniu do trwałej abstynencji. Wykonano: Liczba działań 2.
 - a) Dofinansowanie Stowarzyszenia „Droga” . Liczba odbiorców 50. Wsparcie kierowane dla osób uzależnionych i współuzależnionych, w tym nakierowane na kształtowanie ich własnego rozwoju i odzyskiwanie pozytywnych relacji z otoczeniem.
 - b) Wsparcie Klubu AA. Liczba odbiorców 6.

VI. W ramach Obszaru IV. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- 1) Prowadzenie kontroli/ monitoringu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży
Wykonano:
 - a) Skontrolowano 29 punktów sprzedaży alkoholu.
 - b) Liczba kontroli/monitoringu Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w artykule 13¹ (dot. zakazu na obszarze kraju reklamy i promocji napojów alkoholowych, z wyjątkiem piwa, którego reklama i promocja jest dozwolona, pod określonymi w ustawie warunkami) i art. 15 (dot. zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych: osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości; osobom do lat 18 i na kredyt lub pod zastaw) Ustawy.
Wykonano: Nie było podstaw do podjęcia interwencji z art. 13¹ i art. 15 ustawy.
 - c) Liczba interwencji Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Wykonano: 32 razy występowano przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- d) Liczba spraw Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Wykonano: Liczbę innych działań wymieniono tabelarycznie w pierwszej części opracowanego programu.
- 2) Pięcioro z ośmiorgo członków Komisji uczestniczyło w szkoleniu pozamiejscowym z zakresu „Nowe spojrzenie na zaburzenia związane z używaniem alkoholu i zmiany w paradygmatach pomagania osobom pijącym alkohol szkodliwie i uzależnionym od alkoholu. Dialog motywujący – forma warsztatowa. Procedura „Niebieskie Karty” - wokół trudności ZI/GR w zakresach błędy i wskazówki do ich unikania. Działania ZI w sytuacjach niestandardowych. Najważniejsze przesłanki NPZ po nowelizacji ustawy. Samoobrona oraz bezpieczeństwo w miejscu w pracy.
- 4) W ramach środków pochodzących z opłat wnoszonych z tytułu zezwoleń na hurtowy obrót napojami alkoholowymi o objętości mniejszej niż 300 ml., dwóch członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Radni Rady Miasta - członkowie Komisji ds. Rodziny i Spraw Społecznych oraz osoby obsługujące Miejski Program Profilaktyki uczestniczyli w szkoleniu „Realizacja gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 r. z uwzględnieniem zadań wskazanych w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2022 oraz dodatkowych dochodów z tzw. "małpek". Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego". Szkolenie kierowane do członków MKRPA, Radnych Rady Miasta Mława i pracowników Urzędu Miasta Mława.

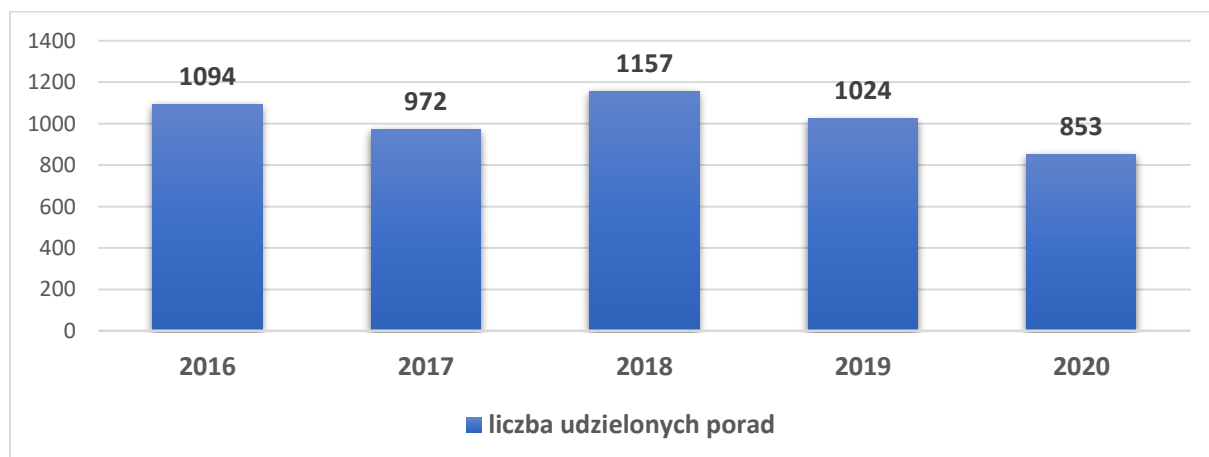
Nadużywanie/ uzależnienie od alkoholu jednego z członków rodziny sprzyja także pojawieniu się przemocy w tej rodzinie. Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie to tworzenie miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- a) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- b) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- c) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Celem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań i służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności przez diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie i w stosunku do osób stosujących przemoc, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji takich jak: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Prokuratura Rejonowa, kuratorzy sądowi, pracownicy oświaty i służby zdrowia.

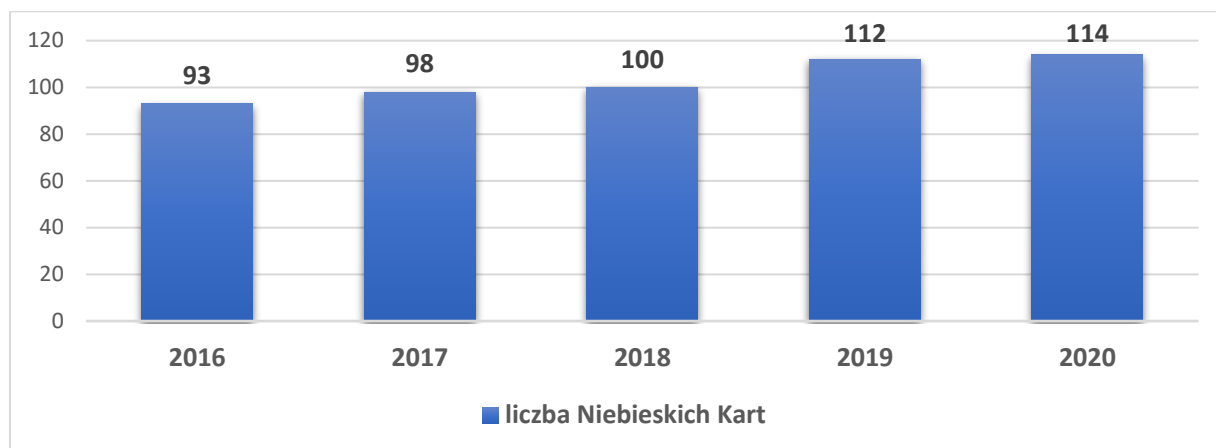
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie przeprowadził w 2020 r. 67 interwencji kryzysowych w związku z przemocą w rodzinie, zaś w 2016 r. 93 interwencje. W Dziale Przeciwdziałania Przemocy w MOPS w Mławie pedagog udziela porad i konsultacji osobom uzależnionym, współuzależnionym i doświadczającym przemocy w rodzinie oraz innym osobom wymagającym wsparcia.

Wykres 6. Liczba udzielonych porad w latach 2016-2020.

Analizując kwestię związaną z Niebieskimi Kartami założonymi na terenie Miasta Mława w latach 2016 - 2020 można zauważyć niewielki wzrost liczby NK. Na przełomie lat 2016- 2020 liczba NK wzrosła o 21. Z ogólnej liczby 114 Niebieskich Kart w 2020 r.- 9 Niebieskich Kart zostało założonych przez pracowników socjalnych MOPS.

Wykres 7. Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2016-2020.

Na terenie Miasta Mława funkcjonuje Zespół Ośrodków Wsparcia, który zapewnia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie całodobowy pobyt i możliwość korzystania z pomocy terapeutycznej, a Komenda Powiatowa Policji w Mławie odnotowała na terenie Mławy w 2020 r. – 6 przestępstw związanych z przemocą w rodzinie. Dlatego też problem ten wymaga szczególnej uwagi, żeby zapewnić prawidłowe funkcjonowanie rodzin.

2.2. Uzależnienia od alkoholu i narkotyków w opinii społeczności lokalnej

Badania przeprowadzone wśród społeczności lokalnej (dorośli mieszkańcy, uczniowie klas 6-8 szkół podstawowych, sprzedawcy napojów alkoholowych) w roku 2019 na potrzeby Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych dla Miasta Mława, w obszarze uzależnienia od substancji psychoaktywnych: alkohol i narkotyki, wykazały:

1) Substancje psychoaktywne (alkohol i narkotyki)- dorośli mieszkańcy

- a) Problem nadużywania alkoholu jest na średnim poziomie ryzyka. Mieszkańcy Mławy piją często, aczkolwiek są to niewielkie ilości alkoholu. Widza na temat szkodliwości spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców na relatywnie wysokim poziomie. Jednakże, zaledwie 40% posiada wiedzę o prowadzonych lokalnie działaniach mających na celu przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniu. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- b) Zauważalnym problemem wśród badanych mieszkańców Mławy jest problem zażywania narkotyków i dopalaczy. Prawie co trzeci badany przyznaje się, że zna w bliskim otoczeniu osoby zażywające substancje odurzające. Najbardziej popularnymi środkami odurzającymi są marihuana, haszysz oraz dopalacze. Jednakże prawie wszyscy respondenci twierdzą, że nie wiedzą, gdzie można nabyć tego typu substancje.

2) Substancje psychoaktywne (alkohol i narkotyki)- dzieci i młodzież

- a) Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych uczniów eksperymentujących z alkoholem, papierosami oraz substancjami psychoaktywnymi. Najbardziej rozpowszechnione wśród badanych uczniów Mławy są spożywanie napojów alkoholowych oraz palenie papierosów. W grupie badanych uczniów problem eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze, jest znikomy.
- b) Spożywanie napojów alkoholowych przez dzieci i młodzież szkolną w Mławie jest stosunkowo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Już co piąty uczeń młodszych klas szkoły podstawowej oraz co drugi uczeń starszych klas szkoły podstawowej ma za sobą inicjację alkoholową. Wśród gimnazjalistów odsetek ten jest jeszcze wyższy (80%).
- c) Wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie okazjonalne podczas spotkań ze znajomymi oraz towarzystwo rodziny,

co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby.

3) Sprzedawcy napojów alkoholowych.

- a) Ankieta wykazała, że umiarkowanie dużo osób niepełnoletnich podejmuje próby zakupu napojów alkoholowych. Przypadki próby kupna zdarzają się kilka razy w tygodniu (17%), kilka razy w miesiącu (22%) oraz kilka razy w roku (27%). Badanie wskazuje, że w punktach sprzedaży zdecydowana większość badanych sprzedawców nie sprzedaje zakazanych substancji osobom niepełnoletnim i dobrze radzi sobie w sytuacji odmowy ich sprzedaży.
- b) Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że zawsze sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednak w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu miasta Mława, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Jedna trzecia starszych uczniów szkoły podstawowej oraz ponad połowa gimnazjalistów oceniła, że raczej i bardzo łatwo jest kupić alkohol, a także papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.
- c) Ponad połowa badanych sprzedawców uważa, że w ich okolicy znajduje się zbyt dużo punktów sprzedaży alkoholu. Jednocześnie 70% badanych oceniło funkcjonowanie kontroli punktów sprzedaży raczej i bardzo dobrze.

4) Pozytywne tendencje w dynamice problemów społecznych.

- a) Analiza postaw wychowawczych badanych mieszkańców Mławy wykazała, że w większości nie uznają specjalnych okoliczności, które usprawiedliwiałyby stosowanie przemocy. Te wyniki mogą być wskaźnikiem właściwych postaw rodzicielskich wobec wychowania młodych ludzi, w którym przemoc nie powinna mieć miejsca.
- b) Większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach.

2.3. Zasoby lokalne umożliwiające profilaktykę uzależnień

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii należy zaliczyć do zasobów umożliwiających profilaktykę i terapię uzależnień od substancji odurzających. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Miasta Mława znajdują się przede wszystkim:

- a) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie;
- b) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie;
- c) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- d) Zespół Ośrodków Wsparcia w Mławie;
- e) Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie;
- f) Komenda Powiatowa Policji w Mławie;
- g) Straż Miejska;
- h) Placówki oświatowe z terenu Miasta Mława;
- i) Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień w Mławie;
- j) Ośrodki Opieki Zdrowotnej.

III. CELE, KIERUNKI DZIAŁAŃ, WSKAŹNIKI I REALIZATORZY PROGRAMU

3.1. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Głównym celem wyznaczonym w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na 2022 rok jest:

Ograniczenie społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych skutków wynikających z uzależnienia od środków psychoaktywnych- alkoholu i narkotyków poprzez skuteczne oddziaływania na osoby uzależnione i współuzależnione oraz podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców.

Profilaktyka prowadzona będzie, odpowiednio do stopnia ryzyka, na trzech poziomach:

- a) profilaktyka uniwersalna - adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, dorosłych, kobiet w ciąży); jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom;
- b) profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci z domów dziecka, dzieci adoptowane, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.) jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych; profilaktyka selektywna jest dostosowana do specyficznych potrzeb danej grupy;
- c) profilaktyka wskazująca - adresowana do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały problemów i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagarzy, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku (np. rodzinnym); nie jest to jednak terapia.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych na kolejnych stronach celów szczegółowych. Będzie to możliwe przy zaangażowaniu wszystkich instytucji działających na terenie miasta i gminy, podmiotów społecznych i gospodarczych oraz przedstawicieli społeczności lokalnej.

CEL GŁÓWNY: OGRANICZENIE SPOŁECZNYCH, EKONOMICZNYCH I ZDROWOTNYCH SKUTKÓW WYNIKAJĄCYCH Z UZALEŻNIENIA OD ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH- ALKOHOLU I NARKOTYKÓW POPRZECZ SKUTECZNE ODDZIAŁYWANIA NA OSOBY UZALEŻNIONE I WSPÓLUZALEŻNIONE ORAZ PODNOSZENIE POZIOMU WIEDZY I ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW.

I CEL SZCZEGÓŁOWY: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem od alkoholu i substancji psychoaktywnych.

Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizator
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczeniem osób uzależnionych, motywowanie osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia i przyjmowanie wniosków dotyczących kierowania na obowiązkowe leczenie odwykowe; ➤ Rozpowszechnianie informacji o możliwościach korzystania z pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz narkotyków, jak również dla osób współuzależnionych poprzez rozpropagowywanie materiałów edukacyjno-informacyjnych w środowisku lokalnym; ➤ Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba opinii na wydanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, ✓ liczba inicjowanych działań w zakresie profilaktyki uzależnień, ✓ liczba wniosków o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego, ✓ liczba przeprowadzonych rozmów motywujących z osobami z problemem uzależnień i współuzależnienia, ✓ liczba ulotek folderów, plakatów, ✓ liczba badań/opinii, ✓ liczba osób biorących udział w szkoleniach. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ➤ Urząd Miasta Mława, zlecenie zadania dla Przychodnia Terapii Uzależnień i Współuzależnienia.

<p>w tym dofinansowanie szkoleń, konferencji i innych;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, psychologa psychiatry, radcy prawnego. 		
<p><u>II CEL SZCZEGÓŁOWY: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i substancji psychoaktywnych, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.</u></p>		
Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizator
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Udzielanie pomocy psychologiczno-prawnej oraz przeciwdziałania przemocy i innych porad związanych z niwelowaniem czynników ryzyka w rodzinie w Punkcie Konsultacyjnym; ➤ Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym, w tym prowadzenie zajęć w świetlicach środowiskowych, socjoterapeutycznych i placówkach wsparcia dziennego dla z rodzin zagrożonych problemem uzależnień; ➤ Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba udzielonych porad/konsultacji, ✓ liczba świetlic, ✓ liczba dzieci uczęszczających do świetlic, ✓ liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego, ✓ liczba Niebieskich Kart, ✓ liczba działań informacyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława, w partnerstwie z mławskimi szkołami podstawowymi, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława; ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ➤ Zespół Interdyscyplinarny; ➤ Mławskie Organizacje Pozarządowe/ Stowarzyszenia Pożytku Publicznego.

<p>w rodzinie, udzielanie pomocy osobom/rodzinom doświadczającym przemocy związanej z uzależnieniami, w tym wdrażanie procedury „Niebieskiej karty”;</p> <p>➤ Upowszechnianie informacji dot. dostępu do działań profilaktycznych i interwencyjnych oraz placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych i ich rodzin.</p>		
<p><u>III CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych.</u></p>		
<p>Kierunki działań</p>	<p>Mierniki osiągnięcia celu</p>	<p>Realizator</p>
<p>➤ Szkolenia wychowawców, nauczycieli, pedagogów w zakresie oddziaływań profilaktycznych wobec dzieci i młodzieży;</p> <p>➤ Realizacja psycho-edukacyjnych programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych, spektakli profilaktycznych (w tym rekomendowanych programów profilaktycznych) z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy dla dzieci i młodzieży, a także dla ich rodziców prowadzonych na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych;</p>	<p>✓ liczba przeprowadzonych szkoleń,</p> <p>✓ liczba uczestników szkoleń,</p> <p>✓ liczba zrealizowanych programów i kampanii profilaktycznych,</p> <p>✓ liczba uczestników programów i kampanii profilaktycznych,</p> <p>✓ liczba dzieci objętych dożywianiem uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach opiekuńczo-wychowawczych,</p>	<p>➤ Urząd Miasta Mława w partnerstwie z mławskimi szkołami podstawowymi, dla których organem prowadzącym jest Miasto Mława;</p> <p>➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;</p> <p>➤ Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa „Zawkrze”;</p>

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych, np. ulotek, broszur, poradników, książek, plakatów i innych materiałów o tematyce profilaktycznej, w tym materiałów edukacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie; ➤ Organizowanie i dofinansowanie wypoczynku letniego, zimowego, wycieczek, obozów wypoczynkowo-terapeutycznych dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym oraz innych form wypoczynku z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży; ➤ Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno- kulturalnych adresowanych do mieszkańców Mławy; ➤ Propagowanie i udostępnienie materiałów informacyjnych, prenumerowanie czasopism i literatury fachowej z dziedziny profilaktyki i leczenia uzależnień; ➤ Dofinansowanie do organizacji zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży z wykorzystaniem elementów programów profilaktycznych; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba zakupionych materiałów edukacyjnych, ilość dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, ✓ liczba warsztatów profilaktycznych rekomendowanych, ✓ liczba placówek prowadzących zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i inne formy opieki, ✓ liczba podmiotów współpracujących, ✓ liczba działań podjętych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie; ➤ Miejski Dom Kultury w Mławie; ➤ Mławskie Kluby/ Organizacje sportowe, Organizacje pozarządowe/ Stowarzyszenia; ➤ Komenda Powiatowa Policji w Mławie.
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Finansowanie dożywiania dzieci uczęszczających na zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i socjoterapeutyczne; ➤ Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz włączanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii; ➤ Działania na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz eliminowania z ruchu drogowego kierowców po użyciu środków odurzających, w tym współpraca z policją w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy (np. zakup alkometarów, narkotestów, sprzętu) i innych przedsięwzięć niezbędnych do realizacji różnych zadań związanych z profilaktyką uzależnień. 		
<p><u>IV CEL SZCZEGÓŁOWY: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.</u></p>		
Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizator
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi polegająca na wymianie informacji, wspólnych inicjatywach na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba finansowanych szkoleń, ✓ liczba uczestników, ✓ liczba przeprowadzonych diagnoz, ✓ ilość organizacji, instytucji, które realizują zadania z zakresu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława (zlecenie zadań); ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; ➤ Mławskie Organizacje Pozarządowe Prowadzące

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie badań, monitorowanie problemów społecznych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, diagnoza w obszarze uzależnień; ➤ Wspomaganie grup samopomocowych, organizacji społecznych, sportowych, kościelnych, szkolnych propagujących w swoich programach profilaktykę alkoholową; ➤ Wspieranie działań organizacji pozarządowych na rzecz osób prowadzących zajęcia przeciwdziałające alkoholizmowi oraz innym nałogom poprzez dofinansowanie do różnego rodzaju imprez, zakupu sprzętu; ➤ Finansowanie specjalistycznych szkoleń dla realizatorów Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. 	<p>przeciwdziałania uzależnieniom oraz przemocy</p>	<p>Działalność Pożytku Publicznego/ Stowarzyszenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Dzienny Dom Seniora.
--	---	--

V CEL SZCZEGÓŁOWY: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Kierunki działań	Mierniki osiągnięcia celu	Realizatorzy
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Prowadzenie kontroli/ monitoringu punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży; ➤ Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy; ➤ Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego; ➤ Inne działania podejmowane w zakresie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ liczba kontroli/monitoringu, ✓ liczba interwencji, ✓ liczba spraw, ✓ liczba działań. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Urząd Miasta Mława; ➤ Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (współpraca z: biegli sędowi, Straż Miejska, KPP i inne instytucje).

3.2. Realizacja i monitoring Programu

Zadania Programu realizowane będą przez:

- 1) Urząd Miasta Mława (koordynator programu),
- 2) Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Mławie,
- 4) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Mławie,
- 5) Miejski Dom Kultury w Mławie,
- 6) mławskie kluby i organizacje pozarządowe.
- 7) Inne jednostki organizacyjne Miasta Mława

Zadania Programu będą realizowane poprzez:

- a) Zlecenie zadań innym wydziałom i miejskim jednostkom organizacyjnym – w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych;
- b) Zakupy i zlecenia zewnętrzne (konkursy ofert, zamówienia publiczne, bez stosowania ustawy prawo zamówień publicznych);
- c) Realizatorzy Programu składają do koordynatora programu sprawozdanie z realizacji zadań;
- d) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych corocznie składa Burmistrzowi Miasta Mława sprawozdanie z prac Komisji.

3.3. Miejska Komisja Problemów Alkoholowych

3.3.1. Zadania MKRPA

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie działa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w składzie zatwierdzonym zarządzeniem Nr 106/2021 Burmistrza Miasta Mława z dnia 30 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie.

Do zadań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- a) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- b) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w Zakładzie Lecznictwa Odwykowego;

- c) opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych – zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z Uchwałą Rady Miasta;
- d) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych;
- e) występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mławie pełni dyżury raz na dwa tygodnie w każdy poniedziałek o 16.15 i odbywa posiedzenia w pełnym składzie Komisji według potrzeb. Podczas tych posiedzeń członkowie Komisji omawiają sprawy merytoryczne, wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz sprawy bieżące i pilne.

3.3.2. Zasady wynagradzania członków MKRPA

Za wykonywanie czynności wynikających z Ustawy o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi członkowi MKRPA przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 800,00 zł. brutto Przewodniczący MKRPA otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 950,00 zł. brutto.

Podstawą wypłaty wynagrodzenia członkom MKRPA jest przedłożony przez Przewodniczącego MKRPA Burmistrzowi Miasta Mława wykaz osób uprawnionych, z potwierdzeniem wykonania pracy przez poszczególnych członków MKRPA w danym miesiącu.

W związku z obowiązkowym udziałem w szkoleniu lub innym posiedzeniu wyjazdowym członków komisji, które dotyczy podniesienia kwalifikacji, określa się dodatkowe wynagrodzenie z tego tytułu, w wysokości dziennej stawki proporcjonalnej do wynagrodzenia miesięcznego członka komisji, w przeliczeniu na dni robocze danego miesiąca, na podstawie godzin pracy w poszczególnych miesiącach na pełnym etacie w 2022 r., podanych w GUS.

3.4. Zasady finansowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- 1) Środki finansowe na realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Mława na rok 2022 pochodzą z dochodów gminy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy dotyczących działań profilaktyki określone w niniejszym programie, ujmują się w planie budżetu Miasta Mława na rok 2022 r. w:
Dział 851 – Ochrona Zdrowia,
Rozdział 85153 – Przeciwdziałanie Narkomanii, w kwocie 43 700,00 zł.
Rozdział 85154 – Przeciwdziałanie Alkoholizmowi, w kwocie 736 300,00 zł.
- 3) Dysponentem środków jest Burmistrz Miasta Mława;
- 4) Zadania wynikające z powyższego programu realizowane będą na bieżąco przez cały rok. Realizatorami programu będą: Burmistrz Miasta Mława, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.